

Stop het gedoog- en beloonbeleid jegens Israël

HANS VAN DEN BROEK was minister van Buitenlandse Zaken en Eurocommissaris Externe Betrekkingen.

ISRAËL

Als Israël zijn bouwplannen niet terugdraait, moeten de Nederlands-Israëliëse relaties niet worden geïntensiveerd.

Vandaag en morgen is de Israëlische premier Netanyahu in Nederland. Gezien het bezoek op initiatief van de Nederlandse regering plaatsvindt, dringt zich de vraag op wat het kabinet ermee wil bereiken. Het antwoord hangt samen met de intensivering van de Nederlands-Israëliëse betrekkingen, waartoe de VVD en het CDA in het regeerakkoord hebben besloten. Israël steeds meer privileges bieden, terwijl de regering-Netanyahu blijft doorgaan met beleid dat frontaal indruist tegen inspanningen om het Israëlisch-Palestijnse conflict op te lossen. Ik noem dat het gedoog- en beloonbeleid.

Netanyahu komt op een kritiek moment. Steeds meer deskundigen en ingewijden durven het hardop te zeggen: de twee-statenoplossing is op sterven na dood, doordat Israël feiten blijft creëren die deze oplossing letterlijk en figuurlijk ondergraven. Nooit heeft de Nederlandse regering meer dwingende redenen

gehad niet langer te gedogen en pas te gaan belonen nádat Israël zijn beleid fundamenteel heeft bijgesteld.

Afgelopen week lekte een intern EU-rapport uit, dat dit onderstreept. Het bespreekt Israëls beleid in de zogenoemde C-gebieden van de Westelijke Jordaanoever, waar de Israëlische autoriteiten na de Oslo-akkoorden (1993) volledige controle hebben behouden. Deze gebieden, waarin ook de nederzettingen liggen, beslaan 62 procent van de bezette Westoever en zijn voor de Palestijnen van cruciaal belang.

Het beeld dat uit het rapport naar voren komt, is schokkend: op alle manieren verhindert Israël dat de Palestijnse Autoriteit de C-gebieden ontwikkelt en ondermijnt het de aanwezigheid van Palestijnen daar. De opstellers waarschuwen: 'Indien de huidige trend niet wordt gestopt en gekeerd, komt de stichting van een levensvatbare Palestijnse staat op basis van de grenzen van 1967 verder weg te liggen dan ooit.'

Ook de Israëlische vredesorganisa-

Wat sommigen zien als 'Israël-bashing', is het voorkomen van 'Israël-crashing'

tie Peace Now luidt de noodklok. In een recent rapport met de veelzeggende titel *Torpedoing the Two State Solution* meldt zij dat de regering-Netanyahu juist daar bouwplannen bevordert, waar de uitvoering ervan maximale schade toebrengt aan de mogelijkheden een levensvatbare Palestijnse staat te stichten. Een voorbeeld zijn de plannen voor de nieuwe nederzetting Givat Hamatos, die de nederzettingenring rond Oost-Jeruzalem zou sluiten.

Steeds meer EU-lidstaten weten dat het zo niet kan doorgaan. Daartoe behoren ook Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Als leden van de VN-Veilighedsraad veroordeelden zij op 20 december het nederzettingenbeleid in een gezamenlijke verklaring die aan duidelijkheid niets te wensen overliet: 'Israëls voortdurende aankondigingen de bouw van nederzettingen in de Bezette Palestijnse Gebieden te versnellen dragen een vernietigende boodschap uit. Alle nederzettingenactiviteit, ook in Oost-Jeruzalem, moet onmiddellijk stoppen.'

De Nederlandse regering zou haar Europese bondgenoten in demarches als deze volmondig moeten bijvallen. In plaats daarvan ondermijnt zij juist het Europese vermogen om druk te kunnen uitoefenen. Natuurlijk, ook Nederland heeft zo nu en dan kritiek op het nederzettingenbeleid. Maar die heeft een ritueel karakter, terwijl het concrete beleid pure kritiekloosheid uitstraalt. Dat beleid moedigt Israël aan de hakken nog dieper in het zand te zetten, in plaats van tot inkeer te komen.

De wijze waarop de Israëlische regering op de verklaring van de Europese Veiligheidsraadsleden reageer-

Palestijnse betogers vluchten voor Israëlisch traangas bij de nederzetting Qadomem.

Foto Alaa Badarneh / EPA

de, illustreert wat ik bedoel. Met een flinke dosis overmoed verklaarde zij: 'Zich bemoeien met Israëls binnenlandse aangelegenheden verhoogt niet de status die deze landen wensen te krijgen.' En: 'De Europese Veiligheidsraadsleden hebben ervoor gekozen om te doen wat makkelijk en onnodig is, in plaats van hun moed te verzamelen en te doen wat moeilijk en noodzakelijk is.' Als Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk hun energie steken in 'ongepast gekibbel' met Israël, zijn zij gedoemd hun geloofwaardigheid te verliezen en irrelevant te worden, aldus de officiële Israëlische reactie. Is dat het Israël waarmee wij versneld samenwerking nastreven?

Een lichtpunt is dat de kritiek van minister van Buitenlandse Zaken Rosenthal op het nederzettingenbeleid sinds kort iets minder vrijblijvend is. Op een aantal momenten heeft hij geëist dat Israël bouwbesluiten moet 'terugdraaien'. Daar kan het nu niet bij blijven. Maatregelen zijn nodig, indien Israël aan die eis geen gevolg geeft.

Een wijdverbreide misvatting is dat Nederland de belangen van Isra-

el zou schaden, indien het politieke of economische druk zou gaan uitoefenen. Het zijn juist de bezetting en het nederzettingenbeleid die Israëls internationale reputatie, belangen en veiligheid meer en meer schaden. De bezetting en het nederzettingenbeleid terugdringen is feitelijk een pro-Israëldaad stellen. Anders gezegd, wat sommigen zien als 'Israël-bashing', is het voorkomen van 'Israël-crashing'.

Bijzonder schadelijk voor Israëls toekomst zijn de vele anti-democratische wetten, veelal gesteund door premier Netanyahu, die de afgelopen maanden door de Knesset zijn aangenomen om de positie en vrijheden van mensenrechten- en vredesorganisaties te ondermijnen. In juli werd de zogenaamde 'anti-boycotwet' aangenomen die het onder meer strafbaar maakt om te pleiten voor een boycot van producten afkomstig uit nederzettingen. Een andere wet, nog onderwerp van besluitvorming, beoogt de buitenlandse subsidiëring van mensenrechten- en vredesorganisaties aan banden te leggen. Organisaties van kolonisten, die de belangen van illegale neder-

zettingen behartigen, hebben intussen vrij spel in Israël.

Het is nu zaak dat de Nederlandse regering in de kwestie nederzettingen de daad bij het woord voegt. De regering heeft zich in het regeerakkoord immers óók geëngaat aan het actief bevorderen van de twee-statenoplossing op basis van de grenzen van 1967. Het kan dus niet zo zijn dat de Nederlands-Israëliëse betrekkingen intensiveren, terwijl ook het nederzettingenbeleid intensiveert.

De Israëlische regering heeft een vrije keuze. Als zij ervoor kiest de bezetting te consolideren door de nederzettingen uit te breiden, moet dat consequenties hebben. Conditionaliteit heet dit instrument, dat Nederland in zijn buitenlandse betrekkingen op heel veel momenten en manieren inzet.

Indien Israël de oproep van minister Rosenthal niet inwilligt om recente bouwplannen terug te draaien, dient premier Netanyahu vandaag de boodschap te krijgen dat de intensivering van de Nederlands-Israëliëse betrekkingen tot nader order niet kan doorgaan.